

Tarım ve Orman Bakanlığından:

TÜRK GIDA KODEKSİ DİSTİLE ALKOLLÜ İÇKİLER TEBLİĞİ (TEBLİĞ NO: 2025/24)

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğın amacı; distile alkollü içkilerin tekniğine uygun ve hijyenik şekilde hazırlanması, işlenmesi, üretilmesi, depolanması, taşınması, muhafaza edilmesi, piyasaya arzı ve coğrafi işaretlerinin korunmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, distile alkollü içkilerin tanımını ve özelliklerini kapsar.

(2) Bu Tebliğ;

- a) Malttan üretilen biraları,
 - b) Taze üzüm şarabını,
 - c) Vermut ve bitkisel veya kokulu maddelerle aromalandırılmış diğ er taze üzüm şaraplarını,
 - ç) Elma şarabı, armut şarabı gibi fermente edilmiş diğ er içkileri, fermente edilmiş içkilerle alkolsüz içeceklerin karışımlarını ve bunların dışında kalan fermente edilmiş içkilerin karışımlarını,
 - d) Bu Tebliğ de yer alan distile alkollü içkiler tanımına girmeyen ve damıtma yoluyla elde edilen diğ er alkollü içkileri,
- kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ 19/2/2020 tarihli ve 31044 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan;

- a) Alkol ilavesi: Bir distile alkollü içkiye tarımsal etil alkol ve/veya tarımsal distilatın ilavesini,
- b) Aromalandırma: Distile alkollü içkilerin üretilmesinde, 29/12/2011 tarihli ve 28157 (3.mükerrer) sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Aroma Vericiler ve Aroma Verme Özelliğ i Taşıyan Gıda Bileşenleri Yönetmeliğ inde yer alan tad ve koku veren maddelerden bir veya birkaçının kullanılması,
- c) Distile alkollü içki: İnsan tüketimi için hazırlanan, kendine özgü duyusal özellikleri olan, yumurta likörü/ advocaat/ avocat/ advokat hariç alkol miktarı +20 °C’de hacmen en az %15 olan, aroma katılmış veya katılmamış doğal fermentasyon ürünlerinin doğrudan distilasyonu ve/ veya bitkisel maddelerin maserasyonu ile ve/ veya tarımsal etil alkol ve/ veya tarımsal distilat ve/ veya distilat içkilerine Türk Gıda Kodeksi Aroma Vericiler ve Aroma Verme Özelliğ i Taşıyan Gıda Bileşenleri Yönetmeliğ i doğrultusunda aroma maddeleri, şeker veya diğ er tatlandırıcı ürünlerin ve/ veya diğ er tarımsal ürünlerin ve/veya gıda maddelerinin tarımsal etil alkole ve/ veya tarımsal distilat ve/ veya distile alkollü içkilere katılması veya bir distile alkollü içkinin bir veya birden fazla distile alkollü içki ile, tarımsal etil alkol, tarımsal distilat veya distilat içkileri ile bir veya birden fazla alkollü içki ile karıştırılması sonucu üretilen EK-1’de alkollü içki kategori adları ve özellikleri belirlenmiş alkollü içkiyi,
- ç) Diğ er distile alkollü içki kategorisi: Ek-1’de belirlenmiş olan alkollü içki kategorilerinde yer alan ürün özelliklerine uygun olmadığı üretici/ ithalatçı firma tarafından beyan edilen ve alkollü içki ürün özellikleri bakımından Ek-1’de yer alan hiçbir kategoriye ait

olmadığı hususu Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünce değerlendirilmiş olan alkollü içki kategorisi tanımını,

d) Hacmen alkol miktarı: Söz konusu üründe +20 °C’de var olan saf alkol hacminin, aynı sıcaklık derecesinde toplam ürün hacmine oranının yüzde olarak ifadesini,

e) Harmanlama: Aynı kategoriye dâhil ve aralarında; hazırlama metotları, distilasyon cihazları, olgunlaştırma ve eskitme süresi, üretimin yapıldığı coğrafi bölge gibi faktörlerin biri veya birkaçından ötürü kompozisyonlarındaki bazı küçük farklar ile ayırt edilebilen iki veya daha fazla distile alkollü içkinin karıştırılmasını,

f) Karıştırma: İki veya daha fazla farklı içkinin karıştırılması ile yeni bir içki elde edilmesini,

g) Maserasyon: Distile alkollü içki üretiminde kullanılacak hammaddenin özelliğine göre hammaddenin aromatik özelliklerinin elde edilmesi amacıyla tarımsal etil alkolde belirli bir süre bekletilmesini,

ğ) Olgunlaştırma süresi veya eskitme yaşı: Distile alkollü içkinin, daha önce kendisinde bulunmayan duysal özellikleri kazanması amacıyla, uygun kaplarda belirli reaksiyonların doğal olarak oluşmasının sağlanmasını,

h) Renklendirme: Distile alkollü içkilerin üretilmesinde 13/10/2023 tarihli ve 32338 sayılı (Mükerrer) Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Katkı Maddeleri Yönetmeliğinde yer alan bir veya birden fazla renklendirici maddenin kullanılmasını,

ı) Suma: Türkiye’de üretilen yaş ve/ veya kuru üzüm meyvesinin, hammadde olarak kullanılması ve üzümün tat ve kokusunu korumak amacıyla ayrımsal distilasyon kolonlarıyla hacmen alkol miktarı en fazla %94,5’e kadar olan ve sadece Türkiye’de distile edilmesi ile elde edilen üzüm distilatını,

i) Sunum: Reklam ve satış promosyonları dahil olmak üzere, etiketleme ve ambalaj üzerinde, aynı zamanda konteynır, şişe ve kapak üzerindeki resimlerde veya buna benzer şeylerde kullanılan terimleri,

j) Tanımlama: Bir içeceğin etiketlemesi, sunumu ve ambalajında, taşınmasına ilişkin belgelerin üzerinde, ticari belgelerin özellikle fatura ve sevk irsaliyesinin üzerinde ve reklamında kullanılan terimleri,

k) Tarımsal distilat: Tarımsal ürünlerin alkol fermentasyonundan sonra distilasyonu yoluyla elde edilen, (m) bendinde tarif edilen etil alkol özelliklerini taşımayan ve kullanılan hammaddenin koku ve tadını muhafaza eden distilatı,

l) Tarımsal etil alkol: Ek-2’de tanımlanan özellikleri taşıyan ve tarımsal ürünlerin alkol fermentasyonundan sonra distile edilmesiyle elde edilen distile alkollü içkiler hariç etil alkolü,

m) Tatlandırma: Yarı beyaz şeker, beyaz şeker, rafine beyaz şeker, dekstroz, fruktoz, glikoz şurubu, şeker çözeltisi, invert şeker çözeltisi, invert şeker şurubu, rektifiye edilmiş konsantre üzüm şırası, konsantre üzüm şırası, taze üzüm şırası, sakkarozun bazlar mineral asitler veya diğer kimyasal katkı maddeleri olmaksızın kontrollü ısıtılmasından elde edilen karamelize edilmiş şeker, bal, keçiboynuzu şurubu veya yukarıda sayılanlarla aynı etkiyi yapacak diğer doğal karbonhidrat içeren maddelerin bir veya birden fazlasının distile alkollü içkilerin üretilmesinde kullanımını,

n) Uçucu madde içeriği: Distile edilerek elde edilen alkollü içkilerde, kullanılan hammaddenin distilasyonu veya yeniden distilasyonu neticesi elde edilen etil alkol ve metanol dışındaki uçucu maddelerin miktarını,

o) Üretim yeri: Distile alkollü içkinin, karakterini ve temel tanımlayıcı özelliklerini aldığı ve son ürünün üretim sürecinin geçtiği yer veya bölgenin adını, ifade eder.

Distile alkollü içki kategorilerinin tanımları ve özellikleri

MADDE 5 – (1) Bu Tebliğ kapsamında bulunan distile alkollü içkilerin tanımları ve özellikleri Ek-1’de verilmiştir.

Satış tanımlarına ilişkin özel hükümler

MADDE 6 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki ürünlere ait özel hükümler şunlardır:

a) Bu Tebliğin Ek-1’inde yer alan alkollü içki özelliklerine uymayan ürünler Ek-1’de yer alan kategori adlarıyla tanımlanamazlar.

b) Bu Tebliğin Ek-1’inde yer alan alkollü içki özelliklerine uygun ürünler ilgili kategori adı dışında farklı bir alkollü içki adıyla tanımlanamazlar.

c) Bu Tebliğin Ek-1’inde yer alan alkollü içki özelliklerine uygun olmayan ürünler Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünce uygun görülmesi durumunda “Diğer Distile Alkollü İçki” kategori adıyla tanımlanabilirler.

ç) Distile alkollü içkilerin bu Tebliğde yer alan tanımlar kullanılarak insan tüketimine sunulabilmesi için tanım, sunum ve etiketleme kurallarına uygun olması zorunludur.

d) Distile alkollü içkilerin üretilmesinde kullanılan su ilgili mevzuatına uygun olur. Bu ürünlerin üretiminde kullanılan su distile edilebilir, demineralize edilebilir, değiştirilebilir ya da yumuşatılabilir. Katılacak su ürünün doğasını değiştiremez.

e) Distile alkollü içkilerin üretilmesinde tarımsal etil alkol dışında başka etil alkol kullanılamaz.

f) Distile alkollü içkilerin üretilmesinde kullanılan renklendirici, aroma veya izin verilen katkı maddelerinin çözünmesinde ve seyretilmesinde kullanılan etil alkol tarımsal etil alkol olmak zorundadır.

g) Distile alkollü içkilerde kullanılacak tarımsal etil alkolün özellikleri Ek-2’de tanımlanan özelliklere uygun olmak zorundadır.

ğ) Tarımsal etil alkol ve tarımsal distilat, ürün tanımlarında belirtilen hammaddelerden üretilir.

h) Harmanlama sonucu elde edilen distile alkollü içki, harmanlama yapılmadan önceki distile alkollü içkiler ile aynı kategoridedir.

ı) Distile alkollü içki üretiminde sentetik kökenli alkol veya tarımsal kökenli olmayan alkol kullanılmaz. Sentetik kökenli alkol veya tarımsal kökenli olmayan alkol hiçbir alkollü içki bileşiminde bulunamaz.

Katkı maddeleri

MADDE 7 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerde kullanılacak katkı maddeleri, tatlandırıcılar ve renklendiriciler Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddeleri Yönetmeliğinde yer alan hükümlere uygun olur.

(2) Rakı ve geleneksel meyve likörlerinde renklendirici, tatlandırıcı ve diğer katkı maddeleri kullanılamaz.

Aroma vericiler ve aroma verme özelliği taşıyan gıda bileşenleri

MADDE 8 – (1) Distile alkollü içkilerin üretilmesinde Türk Gıda Kodeksi Aroma Vericiler ve Aroma Verme Özelliği Taşıyan Gıda Bileşenleri Yönetmeliğine uygun ve bu Tebliğde belirtilen ürün sınıfına göre aroma maddeleri kullanılır.

(2) Rakıda ve geleneksel likörlerde aroma maddeleri kullanılamaz.

Enzimler

MADDE 9 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerde kullanılan enzimler hakkında 24/2/2017 tarihli ve 29989 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Gıda Enzimleri Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Bulaşanlar

MADDE 10 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerdeki bulaşanların miktarları 5/11/2023 tarihli ve 32360 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Bulaşanlar Yönetmeliğinde yer alan hükümlere uygun olur.

Pestisit kalıntıları

MADDE 11 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerdeki pestisit kalıntı miktarları, 27/9/2021 tarihli ve 31611 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliğinde yer alan hükümlere uygun olur.

Veteriner ilaçları kalıntı limitleri

MADDE 12 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlere hayvansal bir bileşen ilave edildiğinde veteriner ilaç kalıntı düzeyi, 7/3/2017 tarihli ve 30000 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Hayvansal Gıdalarda Bulunabilecek Farmakolojik Aktif Maddelerin Sınıflandırılması ve Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliğine uygun olur.

Hijyen

MADDE 13 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler; 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gıda Hijyeni Yönetmeliği ile 29/12/2011 tarihli ve 28157 üçüncü mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Mikrobiyolojik Kriterler Yönetmeliğinde yer alan hükümlere uygun olur.

Ambalajlama

MADDE 14 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin ambalajları, 5/4/2018 tarihli ve 30382 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeler Yönetmeliğinde yer alan hükümlere uygun olur.

(2) Distile alkollü içkiler kurşun bazı kapsül veya folyo ile kaplanmış kapatma cihazları ile kapatılmış kaplarda satışa hazır olarak tutulamaz veya piyasaya sunulamaz.

Etiketleme

MADDE 15 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin etiketlenmesinde 26/1/2017 tarihli ve 29960 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliğinde yer alan genel kuralların yanı sıra aşağıdaki kurallara da uyulur:

a) Tarımsal etil alkolün üretildiği hammaddenin belirtilmesi halinde, tarımsal etil alkol azalan oran sırası dikkate alınarak etiket üzerinde yer almalıdır.

b) Distile alkollü içki, harmanlama işlemine tabi tutulmuş ise ürün adı “harman”, “harmanlama” veya “harmanlanmış” ifadeleri ile desteklenebilir.

c) Bu Tebliğ Ek-1’inde yer alan alkollü içki kategori adları, coğrafi işaretler, Ek-1’de tanımlanmamış uluslararası kabul görmüş distile alkollü içki kategori adları veya bileşiminde distile alkollü içki bulunan uluslararası kabul görmüş alkollü içki kokteyl adlarını işaret edecek şekilde “benzer”, “tip”, “stil”, “gibi”, “orada üretildiği tarzda”, “patent”, “aroma” ve benzeri herhangi bir ifade kullanılamaz.

ç) Rom, viski, tahıl distilat içkisi, şarap distilatı, brendi, üzüm cibresi distilat içkisi, meyve cibresi distilat içkisi, meyve distilat içkisi, kuru üzüm distilat içkisi, elma şarabı distilat içkisi-armut şarabı distilat içkisi, bal distilat içkisi, hefebrand, bierbrand ve topinambura alkol ilave edilmişse herhangi bir şekilde sahip oldukları ürün adlarını taşıyamaz ve “Diğer Distile Alkollü İçki” olarak adlandırılır.

d) Distile alkollü içkilerden rom, viski, tahıl distilat içkisi, kanyak, üzüm cibresi distilat içkisi, kuru üzüm distilat içkisi, cider distilat içkisi, cider brendi, Perry distilat içkisi, meyve distilat içkisi ve brendinin bu Tebliğde tanımlanan veya tanımlanmayan bir veya birden fazla distile alkollü içki ile karıştırılması ve/veya bir ya da daha fazla tarımsal distilatlarla karıştırılması durumunda; satış tanımı “Distile Alkollü İçki Karışımı” ibaresine açıkça görülebilir bir şekilde, ürün ismi ile birlikte temel görüş alanında yer verilir. Herhangi bir karışım Ek-1’de yer alan içki isimlerinden bir veya daha fazlasına uyuyorsa, bu karışımın tanımlanması, sunumu ve etiketlenmesinde ve piyasaya sunulmasında bu bentte belirtilen koşul aranmaz. Bu bentte bahsedilen ibareler aynı karakterde ve renkte

olmak zorundadır, kullanılan punto büyüklüğü satış tanımında kullanılan punto büyüklüğünün yarısından daha büyük olamaz.

e) Distile alkollü içkinin içindeki alkol, sadece o distile alkollü içkinin üretim sürecinde elde edilmemiş ise söz konusu içki, Ek-1'de yer alan alkollü içki kategori adları, coğrafi işaretler veya uluslararası kabul görmüş alkollü içki kategori adları ile birlikte bileşik isim olarak piyasaya sunulamaz.

f) Ek-1'de yer alan birden fazla alkollü içki kategorisinde yer alan alkollü içki kategori özelliklerine uygun ürünler, üretici/ ithalatçı tarafından beyan edilen bir alkollü içki kategori ürün adı olarak tanımlanır. Üretici/ ithalatçı firma tarafından ürün özellikleri birden fazla alkollü içki kategorisine karşılık gelen alkollü içki kategori adlarından birden fazlasının etiket üzerinde bulunması durumunda, ürün adı olan alkollü içki kategori adı dışındaki diğer kategori adı sadece tüketiciyi doğru bilgilendirmek amacıyla etiket üzerinde açıklayıcı beyanlarda yer alabilir.

g) Hiçbir ticaret markası, marka ismi veya ürünün içeriğini yansıtmayan özel ad bir distile alkollü içkinin satış tanımının yerine geçemez.

ğ) Bu Tebliğde yer alan ürün kategorilerindeki isimler Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliği kurallarına uygun olmak koşuluyla ürün etiketinde içindikiler kısmında belirtilebilir.

h) Üretiminde %100'lük alkol cinsinden 100 litre alkol için en az 75 kg Türkiye'de üretilmiş meyve kullanılan, ürünün karakteristik tadı ve rengi tamamen kullanılan meyveden gelen ve üretiminde yalnızca beyaz şeker kullanılarak üretilen meyve likörlerinde "geleneksel likör" ibaresi meyve adı ile birlikte kullanılabilir.

ı) Ek-1'de yer alan distile alkollü içki kategorileri ve distile alkollü içkilere ait coğrafi işaretler veya Ek-1'de yer almasa da uluslararası kabul görmüş alkollü içki kategori adları; distile alkollü içkiler dışındaki herhangi ürünü, ara ürünü veya hammaddeyi tanımlamak ve sunmak için kullanılamaz.

i) Viski, cin, distile cin, london cin ve likörler hariç olmak üzere üretimde şeker ilavesi yapılmamışsa son ürün adını desteklemek için "dry" ibaresi ürün etiketinde yer alabilir.

j) Bir veya birden fazla distile alkollü içki kullanılarak toplu tüketim yerlerinde müşteri talebi doğrultusunda üretilebilecek uluslararası kabul görmüş alkollü içki kokteyl adları veya tarifleri etiket üzerinde yer alamaz.

k) Olgunlaştırılmış alkollü içkilerin harmanlanması sonucu üretilen alkollü içki etiketinde harmanlanmış ürünlerden en genç (en az olgunlaştırılmış/yaşlandırılmış/yıllandırılmış) ürünün olgunlaştırma/yaşlandırma süresi etikette beyan edilebilir.

Beslenme ve sağlık beyanları

MADDE 16 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin beslenme ve sağlık beyanları hakkında 20/4/2023 tarihli ve 32169 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Beslenme Beyanları Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Taşıma ve depolama

MADDE 17 – (1) Bu Tebliğde yer alan ürünlerin depolanması ve taşınmasında, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin gıdaların taşınması ve depolanması ile ilgili hükümlerine uyulur.

Numune alma ve analiz metotları

MADDE 18 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerden, 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gıda ve Yemin Resmi Kontrollerine Dair Yönetmelik esaslarına göre numune alınır. Numuneler, 21/3/2017 tarihli ve 30014 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Distile Alkollü İçkiler Analiz Metotları Tebliği (Tebliğ No: 2017/9)'nde yer alan kurallara göre analiz edilir.

Nominal Dolum Miktarları

MADDE 19- (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin nominal dolum miktarları hakkında 4/8/2010 tarih ve 27662 sayılı sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hazır Ambalajlı

Mamullerin Nominal Dolum Miktarı ile İlgili Kuralların Belirlenmesine Dair Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 20 – (1) Bu Tebliğ, Distile Alkollü İçkilerin Coğrafi İşaretlerinin Korunması, Etiketlenmesi, Sunumu, Tarifi ve Tanımına İlişkin ve (AT) 110/2008 Sayılı Konsey Tüzüğü'nün Yürürlükten Kaldırılmasına Dair 17/4/2019 tarihli ve (AB) 2019/787 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

İdari yaptırım

MADDE 21 – (1) Bu Tebliğe aykırı davranışlar hakkında 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun ilgili maddelerine göre idari yaptırım uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 22 – (1) 21/3/2017 tarihli ve 30014 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Distile Alkollü İçkiler Tebliği (Tebliğ No: 2016/55) yürürlükten kaldırılmıştır.

Uyum zorunluluğu

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin yayımı tarihinden önce faaliyet gösteren gıda işletmecileri, 30/6/2026 tarihine kadar bu Tebliğ hükümlerine uyum sağlamak zorundadır.

(2) Bu Tebliğin yayımı tarihinden önce faaliyet gösteren gıda işletmecileri, bu Tebliğ hükümlerine uyum sağlayana kadar 22 nci madde ile yürürlükten kaldırılan Tebliğ hükümlerine uymak zorundadır.

(3) Bu Tebliğin yayımı tarihinden önce piyasaya arz edilmiş veya ithalat resmi kontrolleri tamamlanmış ürünler 31/12/2027 tarihine kadar piyasada bulunabilir.

Yürürlük

MADDE 23 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 24 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.